

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1998-1999

---

10 DÉCEMBRE 1998

Projet de loi portant assentiment à la Convention internationale contre la prise d'otages, faite à New York le 17 décembre 1979

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
PAR M. **HOSTEKINT**

EXPOSÉ DU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES

La Convention sous rubrique fait partie des sept instruments juridiques internationaux, dont la communauté internationale s'est dotée, entre 1970 et 1980, pour lutter contre les diverses manifestations du terrorisme. Cinq de ces conventions ont déjà été ratifiées par la Belgique.

La question de l'élaboration d'une Convention internationale contre la prise d'otages a été inscrite à

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Vautmans, président; Bourgeois, Ceder, Devolder, Mahoux, Nothomb, Mmes Sémer, Thijs, Willame-Boonen et M. Hostekint, rapporteur.

2. Membre suppléant : M. Hatry.

Voir:

Document du Sénat :

1-1110 - 1997/1998 :

N° 1: Projet de loi.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1998-1999

---

10 DECEMBER 1998

Wetsontwerp houdende instemming met het internationaal Verdrag tegen het nemen van gijzelaars, opgemaakt te New York op 17 december 1979

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **HOSTEKINT**

UITEENZETTING DOOR DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Het voorliggend verdrag maakt deel uit van een reeks van zeven internationale juridische instrumenten, waarmee de internationale gemeenschap tussen 1970 en 1980 werd toegerust om de strijd aan te binden tegen de uiteenlopende vormen van terrorisme. Ons land heeft reeds vijf van die verdragen bekrachtigd.

De uitwerking van een internationaal verdrag tegen het nemen van gijzelaars werd in 1976 op de agen-

---

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Vautmans, voorzitter; Bourgeois, Ceder, Devolder, Mahoux, Nothomb, de dames Sémer, Thijs, Willame-Boonen en de heer Hostekint, rapporteur.

2. Plaatsvervanger : de heer Hatry.

Zie:

Gedr. St. van de Senaat :

1-1110 - 1997/1998 :

Nr. 1: Wetsontwerp.

l'ordre du jour de la 31e session de l'Assemblée générale des Nations unies en 1976, à la demande de la République fédérale d'Allemagne (cf. époque du Groupe Baader-Meinhoff et suite à l'action terroriste palestinienne lors de jeux olympiques de Munich).

Sa genèse a pris 3 ans. La Convention a été adoptée par consensus par l'Assemblée générale le 17 décembre 1979.

La Belgique l'a signée le 3 janvier 1980.

À l'heure actuelle 78 pays ont ratifié la Convention alors que 10 autres pays, dont la Belgique l'ont signée mais pas encore ratifiée.

La Convention qui compte 20 articles, règle les matières suivantes :

- définition de l'infraction de prise d'otages (article 1er);
- obligation pour les États parties de prévoir des peines appropriées dans le cadre de la répression de cette infraction (article 2);
- obligations des États parties à l'égard des otages: mesures humanitaires et restitutives (article 3);
- clause humanitaire (article 9);
- règles d'extradition (article 10);
- règles d'entraide judiciaire (article 11).

La Convention exclut de son champ d'application les situations relevant du champ d'application des Conventions de Genève de 1949 ou de leurs protocoles additionnels (article 12); ou ne présentant aucun élément d'extranéité (article 13).

La Convention rappelle la nécessité d'un strict respect de l'intégrité territoriale et de l'indépendance politique des États (article 14).

La Convention n'affecte pas l'application des traités antérieurs sur le droit d'asile (article 15).

Enfin il y a des clauses de règlement pacifique des différends et des clauses finales.

La ratification tardive — 18 ans — après la signature est due à l'avis du Conseil d'État de 1990 qui a stipulé que, pour des raisons de légistique, il fallait procéder en deux étapes distinctes. D'une part,

da geplaatst van de 31e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op verzoek van de toenmalige Bondsrepubliek Duitsland (het was de tijd waarin de Baader-Meinhoff-groep actief was en waarin er tijdens de Olympische Spelen te München een aanslag werd gepleegd door Palestijnse terroristen).

De totstandkoming van het verdrag heeft drie jaar in beslag genomen. Het werd door de Algemene Vergadering bij consensus goedgekeurd op 17 december 1979.

Ons land heeft het verdrag ondertekend op 3 januari 1980.

Thans hebben 78 landen het verdrag bekrachtigd terwijl tien andere landen, waaronder België, het wel ondertekend doch nog niet bekrachtigd hebben.

Het verdrag telt 20 artikelen en regelt de volgende aangelegenheden :

- omschrijving van het misdrijf gijzelneming (artikel 1);
- verplichting voor de verdragsluitende Staten aangepaste straffen in te voeren voor de bestraffing van het misdrijf (artikel 2);
- verplichtingen van de verdragsluitende Staten ten aanzien van de gijzelaars: humanitaire maatregelen en maatregelen inzake teruggave (artikel 3);
- humanitaire clausule (artikel 9);
- voorschriften inzake uitlevering (artikel 10);
- voorschriften inzake wederzijdse rechtshulp (artikel 11).

Van het toepassingsgebied van het verdrag zijn uitgesloten omstandigheden waarop de verdragen van Genève van 1949 of de aanvullende protocollen bij deze verdragen van toepassing zijn (artikel 12) of waarin het om zuiver interne gijzelnemingen gaat (artikel 13).

Het verdrag herinnert ook aan de noodzaak van een strikte eerbiediging van de territoriale integriteit en van de politieke onafhankelijkheid van de Staten (artikel 14).

Krachtens artikel 15 blijft het bepaalde in de asielverdragen waardoor de verdragsluitende Staten reeds zijn gebonden, onverkort van kracht.

Tot slot bevat het verdrag nog een aantal bepalingen inzake de vreedzame regeling van geschillen en een aantal slotbepalingen.

Dat het verdrag eerst 18 jaar na de ondertekening ervan wordt bekrachtigd, is toe te schrijven aan het advies van de Raad van State van 1990, volgens hetwelk de procedure om redenen van wetgevingstech-

adapter le code de procédure pénale et, d'autre part, procéder à la ratification de ladite Convention.

En tout cas, le dossier complété a été reçu du ministère de la Justice en juin 1998. Les pièces nécessaires au lancement de la procédure d'approbation parlementaire ont été signées le 20 septembre dernier et le dossier a été transmis au Parlement le 7 octobre dernier.

II. DISCUSSION

Un membre fait observer que la convention à l'examen s'inscrit dans le cadre de la lutte contre le terrorisme international.

Dans les années septante, l'on a utilisé la prise d'otages comme arme politique.

Ces dernières années, le terrorisme international a pris une autre forme. Il suffit de penser aux attentats qui ont été commis en août en Afrique.

Le terrorisme évolue très rapidement et la législation comme les conventions réagissent à cette évolution avec un certain retard.

Les forums internationaux et plus particulièrement les Nations unies s'intéressent-ils à cette évolution ?

En d'autres termes, est-on en train de préparer d'autres conventions collant à l'évolution du terrorisme international ?

En ce qui concerne la clause humanitaire (article 9), le même intervenant fait remarquer que la convention dispose que l'on pourra ne pas faire droit à une demande d'extradition si celle-ci a été présentée « aux fins de poursuivre ou de punir une personne en considération de sa race, de sa religion, de sa nationalité, de son origine ou de ses opinions politiques ... »

Cette clause ne risque-t-elle pas d'empêcher l'application de la convention ?

Dans le même ordre d'idées, un autre membre fait observer qu'il est vrai que tous les combattants de la liberté affirment qu'ils agissent pour des raisons politiques.

L'intervenant se demande par ailleurs si l'on a vraiment constaté que la Belgique avait rencontré des difficultés du fait qu'elle n'avait pas encore ratifié la convention.

Enfin, il aimerait savoir si la Belgique a bien apporté toutes les adaptations nécessaires dans sa législation.

Le ministre répond à la dernière question qu'il demandera les renseignements voulus à son collègue de la Justice.

niek in twee afzonderlijke stadia behoort te verlopen. Eerst dient er een aanpassing te komen van het Wetboek van strafvordering en vervolgens de bekrachtiging van het verdrag.

Hoe dan ook, de minister van Justitie heeft het vervolledigde dossier in juni 1998 ontvangen. Op 20 september 1998 werden de nodige documenten ondertekend om de goedkeuringsprocedure in het Parlement te kunnen aanvatten en op 7 oktober 1998 werd het dossier aan het Parlement overgezonden.

II. BESPREKING

Een lid merkt op dat dit verdrag kadert in de strijd tegen het internationaal terrorisme.

In de zeventiger jaren werden gijzelnemingen als politiek wapen aangewend.

De jongste jaren heeft het internationaal terrorisme een andere vorm aangenomen. Het volstaat te verwijzen naar de aanslagen die in augustus in Afrika werden gepleegd.

Het terrorisme evolueert zeer snel en de wetgeving zowel als de verdragen reageren hierop met vertraging.

Hebben de internationale fora en meer bepaald de Verenigde Naties oog voor deze evolutie ?

M.a.w. zijn er nog andere verdragen in voorbereiding die gelijke tred houden met de evolutie van het internationaal terrorisme ?

Met betrekking tot de humanitaire clausule (artikel 9) merkt dezelfde spreker op dat luidens het verdrag uitlevering kan worden geweigerd wanneer het verzoek is gedaan « met de bedoeling een persoon te vervolgen of te straffen op grond van zijn ras, godsdienst, nationaliteit, etnische afkomst of politieke gezindheid, ... »

Dreigt die clausule de uitvoering van het verdrag niet onmogelijk te maken ?

Een ander lid, hierbij aansluitend, merkt op dat alle vrijheidsstrijders inderdaad beweren om politieke motieven te handelen.

De spreker vraagt zich voorts af of men heeft ondervonden dat België in een moeilijke situatie is gekomen door het feit dat het verdrag nog niet geratificeerd is.

Ten slotte wenst hij te weten of wel alle noodzakelijke aanpassingen in de Belgische wetgeving werden doorgevoerd.

De minister antwoordt op de laatste vraag dat hij navraag zal doen bij zijn collega van Justitie.

À la question relative à l'article 9, le ministre répond que la législation internationale organisant la lutte contre les crimes internationaux — par exemple, les prises d'otage — peut entrer en conflit avec la convention de Genève sur l'asile politique. L'affaire Öcalan le montre bien.

Le ministre répond ensuite que, depuis 1979, l'on a conclu une série d'autres conventions, s'inscrivant dans le cadre de la lutte contre le terrorisme international.

III. VOTES

Les articles et l'ensemble du projet de loi ont été adoptés à l'unanimité des 8 membres présents.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité par les membres présents.

Le rapporteur,

Patrick HOSTEKINT.

Le président,

Valère VAUTMANS.

Op de vraag met betrekking tot artikel 9 antwoordt de minister dat de internationale wetgeving ter bestrijding van internationale misdaden — bij voorbeeld gijzelnemingen — in conflict kan komen met het Verdrag van Genève op het politiek asiel. De zaak Öcalan is daar een voorbeeld van.

De minister antwoordt voorts dat er sedert 1979 nog een reeks andere overeenkomsten werden gesloten ter bestrijding van het internationaal terrorisme.

III. STEMMINGEN

De artikelen en het wetsontwerp in zijn geheel worden aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Dit verslag is door de aanwezige leden eenparig goedgekeurd.

De rapporteur,

Patrick HOSTEKINT.

De voorzitter,

Valère VAUTMANS.